

8.4.2011

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Asia: Arvopaperimarkkinalain uudistaminen

Viite: Lausuntopyyntö 24.2.2011 VM004:00/2009 Arvopaperimarkkinalainsäädännön kokonaisuudistus -työryhmän muistio

LAUSUNNON RAJAUS

Helsingin kärjäoikeus on rajannut lausuntonsa vain niihin seikkoihin ja kysymyksiin, jotka koskevat tuomioistuintoimintaa. Kärjäoikeus ei ole ottanut kantaa siihen, miten arvopaperimarkkinalakia tai muita siihen liittyviä lakeja tulisi muuttaa siltä osin kuin on kysymys siitä, miten markkinat toimivat tai miten niiden pitäisi toimia. Kärjäoikeus korostaa markkinoiden toimivuuden lisäksi sijoittajien suojaa ja oikeusvarmuutta.

YLEISTÄ

Kärjäoikeus pitää tärkeänä, että säännökset ovat selkeitä eivätkä sisällä tulkinanvaraisia määritelmiä. Hankkeen eräänä tärkeänä tavoitteenahan on ollut lainsäädännön selkeyden ja ymmärrettävyyden parantaminen. Johdonmukaisen säädöshierarkian aikaansaaminen on lain soveltamisen kannalta tärkeää. Myös Finanssivalvonnan ohjeiden tulee olla selkeitä ja toiminta nopeaa.

Oikeusturvan toteutumisen kannalta on huolestuttavaa, että kärjäoikeudessa käsiteltävät asiat ovat jo vireille tullessaan hyvin vanhoja. Käsittelyn kesto Finanssivalvonnassa, esitutkinnassa ja syyteharkinnassa ovat liian pitkiä, mistä on haittaa asianosaisten esittämän todistelun saatavuudelle ja varmuudelle. Toiminnan tehostaminen on tältä osin tarpeen.

Tämän arvopaperimarkkinalain kokonaisuudistuksen yhtenä tavoitteena on ollut varmistaa, että lainvastaisesta menettelystä aiheutuvat seuraamukset ovat toimivia ja tehokkaita.

Tältä osin lienee kyse oikeusministeriön hallinnonalaan kuuluvista asioista, joita olisi tarpeen perusteellisesti jatkovalmistella. Kärjäoikeuden toimivaltaan kuuluvien asioiden kuten seuraamusten ja niihin liittyvien oikeudenkäyntimenettelyä ja tuomioistuinlaitosta koskevat kysymykset ja vahingonkorvausta koskevat ehdotukset olisivat tällaisia.

Jatkossa voitaisiin myös kärjäoikeuteen tulevien asioiden käsittelyn osalta säätää asiat kiireelliseksi (verrattuna kyseessä olevan lakiehdotuksen 15 luvun 1 §:ään, hallinto-oikeuteen valittamalla menevät Finanssivalvonnan päätökset).

Myös itsesäätelyn tehostaminen ja sanktioiden tehokas valvonta ovat omiaan edistämään arvopaperimarkkinoiden asianmukaiselle toimivuudelle asetettuja tavoitteita.

Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Käräjäoikeus pitää tärkeänä arvopaperimarkkinalainsäädännön selkeyden ja ymmärrettävyyden parantamista. Viranomaisten toimintaedellytysten parantaminen ja viranomaisten välisen yhteistyön kehittäminen on tärkeä tavoite varsinkin, kun otetaan huomioon käräjäoikeuden kannalta meille käsiteltäväksi tulevien rikosasioiden tutkimisen kesto aika, jolloin vaarana on rikosten vanhentuminen.

Muut esityksessä mainitut tavoitteet ovat myös hyväksyttäviä ja parantavat nykytilaa.

Ehdotus julkisen sisäpiirirekisterin keskittämisestä Finanssivalvonnalle on parannus ja vähentää pienten ja keskisuurten yhtiöiden hallinnollista taakkaa ja edistää sijoittajan suojaa.

Yksityiskohtaiset huomiot

Arvopaperimarkkinalain lakiehdotuksen vahingonkorvauksen osalta lain 13 luku 1 § sisältää luonnollisen henkilön vahingonkorvausvelvollisuuden. Esityksessä ei ole viittausta työnantajan korvausvelvollisuuteen työntekijän aiheuttamasta vahingosta.

Toisaalta saman lain 1 luvun 2 §:ssä puhutaan hyvän arvopaperimarkkinatavan vastaisesta ja sopimattomasta menettelystä ja sen kiellosta. Samassa pykälässä todetaan, että vaatimusta sovellettaisiin luonnollisiin- ja oikeushenkilöihin.

Finanssivalvonta voi puuttua oikeushenkilön toimintaan, mutta jos toiminnasta on kolmannelle aiheutunut vahinkoa, ongelmaksi voi muodostua miten vahingon kärsinyt voi päästä oikeuksiinsa. Sopimussuhteeseen ei sovelleta vahingonkorvauslakia ellei ole eri säännöstä. Työntekijällä ei liene yleensä varallisuutta korvata vahinkoja, joita sen toimesta on kolmannelle aiheutettu. Tämän vuoksi olisi tarpeen viittaus työnantajan korvausvastuuseen. Esitetyn arvopaperimarkkinalain 13 luvun 2 §:ään (vahingonkorvauslain soveltaminen) voitaisiin lisätä viittaus vahingonkorvauslain 3 luvun 1 §:n (työnantajan ja julkisyhteisön korvausvastuu) soveltamisesta arvopaperimarkkinalakiin. Tämä selkeyttäisi tilannetta.

Olisi tarpeen saada rikoslakiin säädös törkeästä tiedottamisrikoksesta.

Tämän vuoksi arvopaperimarkkinalain lakiehdotuksen 15 luvun 2 §:ään tulisi lisätä törkeätä tiedottamisrikosta koskeva viittaus rikoslakiin.

Käräjäoikeuden lausunnon on valmistellut käräjätuomari Ulla Lahtinen.